

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 465/2567

สถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) โดยสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ผู้เข้าเป็นคู่ความแทน กับพวก โจทก์ บริษัท ย. จำกัด

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 55, พ.ร.บ.การค่าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2543 มาตรา 7, พ.ร.ก.แก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2516 มาตรา 3

ย่อ / หลักกฎหมาย

พ.ร.ก.แก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2516 มาตรา 3 บัญญัติว่า "เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขและป้องกันการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งเพื่อกำหนดมาตรการเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (1) การผลิต การจำหน่าย การขนส่ง การมีไว้ในครอบครอง การสำรองและการส่งออกนอกราชอาณาจักรและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งน้ำมันเชื้อเพลิงทุกชนิด..." ต่อมานายกรัฐมนตรีออกคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2547 และ 4/2554 เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งข้อ 9/1 กำหนดให้ผู้ค่าน้ำมันตามมาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ.การค่าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2543 ที่จำหน่ายก๊าซมีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนตามปริมาณก๊าซที่จำหน่ายในอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด การออกคำสั่งของนายกรัฐมนตรีตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2547 และ 4/2554 อาศัยอำนาจตามมาตรา 3 (1) แห่ง พ.ร.ก.แก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2516 สืบเนื่องมาจากราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกได้ทวีสูงขึ้นและน้ำมันดิบที่จะหาซื้อจะมีปริมาณลดลงอันจะก่อให้เกิดภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศไทย การจัดตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงและการให้ผู้ค่าน้ำมันที่จำหน่ายก๊าซมีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีดังกล่าวก็เป็นส่วนหนึ่งของการกระทำเพื่อแก้ไขและป้องกันการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงโดยอาศัยมาตรา 3 แห่ง พ.ร.ก.แก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2516 แม้มาตรานี้จะมีได้บัญญัติไว้โดยตรงให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้จัดเก็บหรือตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงก็ตาม แต่คำสั่งของนายกรัฐมนตรีสอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของกฎหมายในการแก้ไขและป้องกันการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง จึงถือว่านายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งดังกล่าวได้ ทั้งปัญหาวานายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งได้หรือไม่นั้น เป็นข้อกฎหมายซึ่งไม่อาจนำความเห็นของบุคคลหนึ่งบุคคลใดมายืนยันได้ แม้จะได้ความตามทางนำสืบของจำเลยเกี่ยวกับผลการพิจารณาของผู้ตรวจการแผ่นดิน ครั้งที่ 22/2556 ว่า คำสั่งของนายกรัฐมนตรีที่ 4/2547 ออกโดยไม่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจนายกรัฐมนตรีในการออกคำสั่งเพื่อให้เรียกเก็บเงินและจ่ายเงินชดเชยหรือจ่ายเงินคืนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงได้ และจำเลยได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดขอให้เพิกถอนคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2547 และคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติมที่ 4/2554 และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งหรือนิติกรรมทางปกครองที่เกี่ยวข้องกับคำสั่งนายกรัฐมนตรีดังกล่าว รวมทั้งขอให้เพิกถอนอำนาจในการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงของโจทก์ที่ 1 เป็นคดีของศาลปกครองสูงสุดก็ตาม แต่เมื่อศาลปกครองสูงสุดยังมิได้มีคำวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าว กรณีจึงยังต้องถือว่า คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2547 และ 4/2554 ชอบด้วยกฎหมาย จำเลยในฐานะผู้ค่าน้ำมันจึงมีหน้าที่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีจนกว่าคำสั่งดังกล่าวจะถูกยกเลิก ที่จำเลยอ้างว่าคำสั่งที่ให้ส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมัน

มิใช่บริการสาธารณะจึงเป็นการนอกวัตถุประสงค์ และการไม่นำส่งเงินดังกล่าวเข้าคลังก่อน เป็นการมิชอบ เพื่อปฏิเสธอำนาจฟ้องของโจทก์ทั้งสองนั้น เหตุแห่งการปฏิเสธความรับผิดของ จำเลยดังกล่าวเป็นคนละส่วนกับการที่จำเลยมีหน้าที่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันตามคำสั่งของ นายกรัฐมนตรี เมื่อจำเลยเป็นผู้ค้ำน้ำมันซึ่งได้รับเงินชดเชยจากกองทุนน้ำมันมาก่อน จำเลยจะ ปฏิเสธความรับผิดโดยอ้างว่าเป็นการนอกวัตถุประสงค์หาได้ไม่ ส่วนโจทก์ทั้งสองต้องนำส่งเงินที่ ได้รับมาเข้าคลังก่อนหรือไม่นั้น ก็เป็นเรื่องระหว่างกระทรวงการคลังกับโจทก์ทั้งสองที่ต้อง ดำเนินการต่อไป และที่จำเลยอ้างว่าตาม พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมธุรกิจพลังงาน พ.ศ. 2556 กับคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2547 และ 4/2554 ไม่มีข้อกำหนดให้โจทก์ที่ 2 มีอำนาจหน้าที่ในการเรียกเก็บเงินจากผู้ค้ำน้ำมันนั้น ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2547 ข้อ 26 (2) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2554 กำหนดว่า ในกรณีที่กรมธุรกิจพลังงาน (โจทก์ที่ 2) ตรวจพบว่าผู้ค้ำน้ำมันที่ส่งเงินเข้ากองทุนไม่ส่ง เงินเข้ากองทุนหรือส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่ง ให้โจทก์ที่ 2 แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้มี หน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนส่งเงินตามจำนวนที่ต้องส่งหรือตามจำนวนที่ขาด โจทก์ที่ 2 จึงมี อำนาจหน้าที่ในการเรียกเก็บเงินจากจำเลยโดยอาศัยคำสั่งนายกรัฐมนตรีดังกล่าว เมื่อจำเลยไม่ส่ง เงินเข้ากองทุนตามที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากโจทก์ที่ 2 จึงเป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ทั้งสอง ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 55 โจทก์ทั้งสองจึงมีอำนาจฟ้องจำเลย

คำพิพากษา

โจทก์ทั้งสองฟ้องขอให้บังคับจำเลยใช้เงินจำนวน 121,048,633.29 บาท พร้อมเงินเพิ่ม อัตราร้อยละ 3 ต่อเดือน ของต้นเงินจำนวน 77,952,717 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่า จะชำระเสร็จแก่โจทก์ทั้งสองเพื่อนำส่งเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง จำเลยให้การและแก้ไขคำให้การ ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงินจำนวน 121,048,633.29 บาท พร้อมเงินเพิ่ม อัตราร้อยละ 3 ต่อเดือน ของต้นเงินจำนวน 77,952,717 บาท นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 1 กรกฎาคม 2559) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ทั้งสองเพื่อนำส่งเข้ากองทุน น้ำมันเชื้อเพลิง กับให้จำเลยชำระค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ทั้งสอง โดยกำหนดค่าทนายความ 50,000 บาท จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของ จำเลยประการแรกว่า โจทก์ทั้งสองมีอำนาจฟ้องหรือไม่ เห็นว่า พระราชกำหนดแก้ไขและป้องกัน ภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2516 มาตรา 3 บัญญัติว่า "เพื่อประโยชน์ในการแก้ไข และป้องกันการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งเพื่อกำหนดมาตรการ เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (1) การผลิต การจำหน่าย การขนส่ง การมีไว้ในครอบครอง การสำรองและการส่งออกนอกราชอาณาจักรและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งน้ำมันเชื้อเพลิง ทุกชนิด..." ต่อมานายกรัฐมนตรีออกคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2547 และคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2554 เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งข้อ 9/1 กำหนดให้ผู้ค้ำน้ำมันตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการค้ำน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2543 ที่ จำหน่ายก๊าซมีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนตามปริมาณก๊าซที่จำหน่ายในอัตราที่คณะกรรมการประกาศ กำหนด การออกคำสั่งของนายกรัฐมนตรีตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2547 และคำสั่ง นายกรัฐมนตรีที่ 4/2554 เป็นการออกคำสั่งโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 3 (1) แห่ง

พระราชกำหนดแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนนํ้ามันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2516 สืบเนื่องมาจากราคานํ้ามันดิบในตลาดโลกได้ทวีสูงขึ้นและนํ้ามันดิบที่จะหาซื้อที่มีปริมาณลดลงอันจะก่อให้เกิดภาวะการขาดแคลนนํ้ามันเชื้อเพลิงในประเทศไทย การจัดตั้งกองทุนนํ้ามันเชื้อเพลิงและการให้ผู้ค้านํ้ามันที่จำหน่ายก๊าซมีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนนํ้ามันเชื้อเพลิงตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีดังกล่าวก็เป็นส่วนหนึ่งของการกระทำเพื่อแก้ไขและป้องกันการขาดแคลนนํ้ามันเชื้อเพลิงโดยอาศัยมาตรา 3 แห่งพระราชกำหนดแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนนํ้ามันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2516 แม้มาตรานี้จะมีได้บัญญัติไว้โดยตรงให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้จัดเก็บหรือตั้งกองทุนนํ้ามันเชื้อเพลิงก็ตาม แต่คำสั่งของนายกรัฐมนตรีเป็นคำสั่งที่สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของกฎหมายในการแก้ไขและป้องกันการขาดแคลนนํ้ามันเชื้อเพลิง จึงถือว่านายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งดังกล่าวได้ ทั้งปัญหว่านายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งได้หรือไม่นั้น เป็นข้อกฎหมายซึ่งไม่อาจนำความเห็นของบุคคลหนึ่งบุคคลใดมายืนยันว่านายกรัฐมนตรีมีอำนาจหรือไม่มีอำนาจออกคำสั่งได้ แม้จะได้ความตามทางนํ้าสืบของจำเลยว่า ผลการพิจารณาของผู้ตรวจการแผ่นดิน ครั้งที่ 22/2556 ว่า คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2547 ออกโดยไม่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจนายกรัฐมนตรีในการออกคำสั่งเพื่อให้เรียกเก็บเงินและจ่ายเงินชดเชยหรือจ่ายเงินคืนจากกองทุนนํ้ามันเชื้อเพลิงได้ และจำเลยได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดขอให้เพิกถอนคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2547 และคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติมที่ 4/2554 และกฎระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งหรือนิติกรรมทางปกครองที่เกี่ยวข้องกับคำสั่งนายกรัฐมนตรีดังกล่าว รวมทั้งขอให้เพิกถอนอำนาจในการบริหารกองทุนนํ้ามันเชื้อเพลิงของโจทก์ที่ 1 เป็นคดีหมายเลขดำที่ พร.4/2560 ของศาลปกครองสูงสุดก็ตาม แต่เมื่อศาลปกครองสูงสุดยังมิได้มีคำวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าว กรณีจึงยังต้องถือว่าคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2547 และ 4/2554 ชอบด้วยกฎหมาย จำเลยในฐานะผู้ค้านํ้ามันจึงมีหน้าที่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนนํ้ามันตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีจนกว่าคำสั่งดังกล่าวจะถูกยกเลิก ที่จำเลยอ้างว่าคำสั่งที่ให้ส่งเงินเข้ากองทุนนํ้ามันมิใช่บริการสาธารณะจึงเป็นการนอกวัตถุประสงค์และการไม่นํ้าส่งเงินดังกล่าวเข้าคลังก่อนเป็นการมิชอบเพื่อปฏิเสธอำนาจฟ้องของโจทก์ทั้งสองนั้น เหตุแห่งการปฏิเสธความรับผิดชอบของจำเลยดังกล่าวเป็นคนละส่วนกับการที่จำเลยมีหน้าที่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนนํ้ามันตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี เมื่อจำเลยเป็นผู้ค้านํ้ามันซึ่งได้รับเงินชดเชยจากกองทุนนํ้ามันมาก่อน ดังนั้น จำเลยจะปฏิเสธความรับผิดชอบโดยอ้างว่าเป็นการนอกวัตถุประสงค์หาได้ไม่ ส่วนโจทก์ทั้งสองต้องนํ้าส่งเงินที่ได้รับมาเข้าคลังก่อนหรือไม่นั้นก็เป็นเรื่องระหว่างกระทรวงการคลังกับโจทก์ทั้งสองที่ต้องดำเนินการต่อไป และที่จำเลยอ้างว่า ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมธุรกิจพลังงาน พ.ศ. 2556 คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2547 และ 4/2554 ไม่มีข้อกำหนดให้โจทก์ที่ 2 มีอำนาจหน้าที่ในการเรียกเก็บเงินจากผู้ค้านํ้ามันนั้น ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2547 ข้อ 26 (2) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2554 กำหนดว่า ในกรณีที่กรมธุรกิจพลังงาน (โจทก์ที่ 2) ตรวจพบว่าผู้ที่มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนไม่ส่งเงินเข้ากองทุนหรือส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่ง ให้โจทก์ที่ 2 แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนส่งเงินตามจำนวนที่ต้องส่งหรือตามจำนวนที่ขาด โจทก์ที่ 2 จึงมีอำนาจหน้าที่ในการเรียกเก็บเงินจากจำเลยโดยอาศัยคำสั่งนายกรัฐมนตรีดังกล่าว เมื่อจำเลยไม่ส่งเงินเข้ากองทุนตามที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากโจทก์ที่ 2 จึงเป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ทั้งสองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 55 โจทก์ทั้งสองจึงมีอำนาจฟ้องจำเลย ส่วนที่

จำเลยอ้างว่า พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2562 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2562 มาตรา 2 บัญญัติว่า "พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป" มาตรา 48 บัญญัติว่า "ให้อोनบรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และหนี้สินของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2547 เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ที่ออกตามพระราชกำหนดแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2516 ไปเป็นของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้" และมาตรา 49 บัญญัติว่า "เมื่อพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยุบเลิกสถาบันบริหารพลังงาน (องค์การมหาชน) ใช้บังคับ ให้อोनบรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน รวมทั้งงบประมาณของสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) ไปเป็นของกองทุน โดยให้ใช้จ่ายเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานกองทุนหรือการบริหารกองทุน" ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกายุบเลิกสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2562 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2562 และมีคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 16/2562 เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2562 ยกเลิกคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2547 และที่ 4/2554 จึงเป็นอำนาจและหน้าที่ของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2562 นับตั้งแต่วันที่ 24 กันยายน 2562 ซึ่งกฎหมายมีผลบังคับใช้ โจทก์ทั้งสองจึงไม่มีอำนาจดำเนินคดีนี้อีกต่อไปนั้น ข้อเท็จจริงก็ได้ความว่า สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งได้รับโอนบรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน รวมทั้งงบประมาณของโจทก์ที่ 1 มาตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2562 มาตรา 48 และมาตรา 49 ได้ยื่นคำร้องขอเข้าเป็นคู่ความแทนโจทก์ที่ 1 และศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ส่วนโจทก์ที่ 2 นั้น ไม่ปรากฏว่าถูกยุบเลิกแต่อย่างใด โจทก์ที่ 2 จึงยังคงมีฐานะเป็นนิติบุคคล แม้ตามพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2562 มาตรา 34 (2) บัญญัติให้กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร หรือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ แล้วแต่กรณี แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุน ส่งเงินตามจำนวนที่ต้องส่งหรือตามจำนวนที่ขาด โดยมีได้บัญญัติให้โจทก์ที่ 2 เป็นผู้แจ้งให้ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนส่งเงินแล้วก็ตาม แต่เงินที่จำเลยต้องส่งเข้ากองทุนตามฟ้องนั้น เป็นกรณีที่โจทก์ที่ 2 ตรวจพบว่าจำเลยไม่ส่งเงินหรือส่งเงินไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่งตั้งแต่อ่อนพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2562 ประกาศใช้บังคับ และเป็นหน้าที่ของโจทก์ที่ 2 โดยตรงที่จะต้องมีหนังสือแจ้งจำเลยให้ส่งเงินเข้ากองทุนตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2547 ข้อ 26 (2) ซึ่งยังคงมีผลใช้บังคับในขณะนั้น สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ผู้เข้าเป็นคู่ความแทนโจทก์ที่ 1 และโจทก์ที่ 2 จึงมีอำนาจดำเนินคดีในชั้นอุทธรณ์และฎีกา ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 4/2547 และ 4/2554 เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย และโจทก์ทั้งสองมีอำนาจฟ้องนั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการต่อไปว่า คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานมีอำนาจออกประกาศให้จำเลยส่งเงินเข้ากองทุนตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาตรา 6 บัญญัติว่า "คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) เสนอนโยบายและแผนการบริหารและพัฒนาพลังงานของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี (2) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการกำหนดราคาพลังงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารและพัฒนาพลังงานของประเทศ... (5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี

มอบหมาย" ดังนั้น ประกาศคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน ฉบับที่ 114 พ.ศ. 2555 เรื่อง การกำหนดอัตราเงินส่งเข้ากองทุนสำหรับก๊าซที่จำหน่ายให้ภาคขนส่ง จึงเป็นประกาศที่ คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานออกใช้บังคับตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ นโยบายพลังงานแห่งชาติในการพิจารณาปรับราคาขายปลีกก๊าซ และกำหนดอัตราเงินส่งเข้า กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในแต่ละเดือน โดยที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบตามมติคณะกรรมการนโยบาย พลังงานแห่งชาติเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2555 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปรับ ราคาขายปลีกก๊าซ LPG ภาคขนส่ง โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบาย พลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาตรา 6 แม้ตามคำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ 146/2561 ได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงซึ่งเกี่ยวข้องกับคดีนี้ไว้แล้วว่า คดีนี้โจทก์ที่ 1 เป็นนิติบุคคล ประเภตองค์การมหาชนตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 อยู่ภายใต้ การกำกับดูแลของกระทรวงพลังงาน มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหาร กองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2546 ในการ (1) ดำเนินการใด ๆ เพื่อให้สำเร็จตาม วัตถุประสงค์ของสถาบัน และ (4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการนโยบาย พลังงานแห่งชาติ คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน หรือคณะกรรมการมอบหมาย และยังได้ วินิจฉัยต่อไปว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดเก็บเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น เมื่อคำสั่ง นายกรัฐมนตรีที่ 4/2547 เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อการแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลน น้ำมันเชื้อเพลิง ข้อ 9/1 กำหนดให้ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการค้า น้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2543 ที่จำหน่ายก๊าซมีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนตามปริมาณก๊าซที่จำหน่ายใน อัตราที่คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานเป็นผู้ประกาศกำหนด จำเลยมีหน้าที่ต้องนำเงินส่ง ให้แก่โจทก์ที่ 1 เพื่อเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น โจทก์ที่ 1 ไม่มีอำนาจในการกำหนดอัตราเงินส่ง เข้ากองทุนหรือเรียกเก็บเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มเติมเอง และประเด็นต่อมาว่า จำเลย ต้องชำระหนี้กองทุนน้ำมันและเงินเพิ่มแก่โจทก์ทั้งสองหรือไม่ เพียงใด มีอาจะวินิจฉัยต่อไปได้ด้วย ไม่อาจยึดถือเอาหลักเกณฑ์อัตราเงินที่ต้องนำส่งเข้ากองทุนเท่าใด อัตราเงินเพิ่มเท่าใด ตาม ประกาศคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานภายใต้กำกับดูแลของโจทก์ที่ 1 ที่ไม่มีอำนาจออก ประกาศโดยชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวข้างต้นนั้น ก็เป็นเพียงคำวินิจฉัยในชั้นชี้ขาดอำนาจหน้าที่ ระหว่างศาล มิใช่คำวินิจฉัยในประเด็นแห่งคดีที่พิพาทโดยตรง ศาลฎีกาไม่จำเป็นต้องถือตามคำวินิจฉัย ดังกล่าว ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมีอำนาจกระทำได้นั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้นเช่นกัน คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของ จำเลยประการสุดท้ายว่า กฎหมายที่นำมาใช้บังคับเพื่อวินิจฉัยข้อพิพาทในคดีนี้ขัดต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 5 และมาตรา 26 หรือไม่ เห็นว่า จำเลยเพ่งยก ปัญหาดังกล่าวขึ้นอ้างในชั้นฎีกา จึงเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและชั้น อุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 252 ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้ และไม่จำเป็นต้องส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

รังสรรค์ โรจน์ชีวิน · อนันต์ คงบริรักษ์ · ปิยนุช จรุงรัตนา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/>

